

חלק ב': אוריה**1. רש"י שם (וכן ברד"ק)**

(ו) שלח אלי את אוריה - שהיה מתכוין שישכב עם אשתו ויהא סבור שממנו היא מעוברת:

2. רלב"ג שם

והנה חשב דוד לעשות הענין בדרך שיעלם חטאו מהאנשים שלא חטא

3. גמ' קידושין מג.

האומר לשלוחו צא הרוג את הנפש - הוא חייב, ושולחיו פטור; שמאי הזקן אומר משום חגי הנביא: שולחיו חייב, שנא': אותו הרגת בחרב בני עמון; ... ואידך? הרי לך כחרב בני עמון, מה חרב בני עמון אין אתה נענש עליו, אף אוריה החתי אי אתה נענש עליו; מאי טעמא? **מורד במלכות הוה**, דקאמר ליה: **ואדני יואב ועבדי אדני על פני השדה חנינים**.

4. רש"י קידושין מג.

ואדני יואב - זהו מרד שקראו אדון בפני המלך.

5. תוספות קידושין מג.

מורד במלכות הוה דקאמר ליה ואדוני יואב כו' - פי' בקונטרס דמורד היה מהא דקאמר אדוני יואב בפני המלך דוד ולא נהירא שהרי יואב לא היה מורד במלכות ואומר **רבינו מאיר** אביו של ר"ת מה שאמר לו דוד שילך לביתו לאכול ולשתות והוא **מיאן בדבר** כדכתיב כל עבדי אדוני על פני השדה חונים ואני אבא אל ביתי לאכול וגו' בתמיה ולא היה לו לסרב ...

6. גמ' סנהדרין קא

אמר רבי יוחנן: מפני מה זכה ירבעם למלכות? מפני שהוכיח את שלמה. ומפני מה נענש - מפני שהוכיחו ברבים. שנאמר וזה הדבר אשר הרים יד במלך שלמה בנה את המלוא סגר את פרץ עיר דוד אביו. אמר לו: דוד אביך פרץ פרצות בחומה כדי שיעלו ישראל לרגל, ואתה גדרת אותם כדי לעשות אנגריא לבת פרעה?

אדני יואב**7. בר' מג:כח**

ויאמרו שלום לעבדך לאבינו

8. שמ"ב יד:יט

ויאמר המלך היד יואב אתך בכל זאת ותען האשה ותאמר חי נפשך אדני המלך אם אש להמין ולהשמיל מכל אשר דבר אדני המלך כי עבדך יואב הוא צנני והוא שם בפי שפחתך את כל הדברים האלה:

9. שמ"ב יט

(כו) ויהי כי בא וישלם לקראת המלך ויאמר לו המלך למה לא הלכת עמי מפיבשת: (כז) ויאמר אדני המלך עבדי רמני כי אמר עבדך אהבשה לי החמור וארפב עליה ואלך את המלך כי פסח עבדך:

10. מל"ב ד:א

ואשה אחת מנשי בני הנביאים צעקה אל אלישע לאמר עבדך אישי מת ואתה נדעת כי עבדך היה ירא את יקנוק והנשה בא לקחת את שני ילדי לו לעבדים:

11. מלבי"ם שמ"א יא:יא

בדבריו אלה מרד ... כמ"ש חז"ל (שבת שם) במ"ש ואדוני יואב, שהיל"ל ועבדך יואב ועבדי אדוני, כי יואב עבד דוד וכמ"ש האשה התקועית (להלן יד, יט) עבדך יואב שם בפי את הדברים האלה.

סנהדרין**12. גמ' שבת נו**

... מדוע בזית את דבר ה' לעשות הרע - רבי אומר: משונה רעה זו מכל רעות שבתורה, שכל רעות שבתורה כתיב בהו ויעש וכאן כתיב לעשות - שביקש לעשות ולא עשה. את אוריה החתי הקיף בחרב - שהיה לך לדונו בסנהדרין ולא דנת ... ואתו הרגת בחרב בני עמון, מה חרב בני עמון אי אתה נענש עליו - אף אוריה החתי אי אתה נענש עליו. מאי טעמא - מורד במלכות הוה, דאמר ליה ואדני יואב ועבדי אדני על פני השדה חנינים.

13. ויקרא יט

(טו) לא תעשו עול במשפט לא תשא פני דל ולא תהדר פני גדול בצדק תשפט עמיתך: (טז) לא תלך רכיל בעמיתך לא תעמד על דם רעה אגני יקנוק:

14. רש"י שם

בצדק תשפט עמיתך - כמשמעו. דבר אחר הוה דן את חברך לכף זכות:

15. ספר המצוות לרמב"ם מצות עשה קעז

... ויש בו עוד שראוי לדון את חברו לכף זכות (שבועי' וספרא שם) ולא יפרש מעשיו ודבריו אלא לטוב וחסד.

16. פירוש המשנה לרמב"ם אבות א:ו

והוה דן את כל האדם לכף זכות - ... אבל אם היה איש ידוע שהוא צדיק, ומפורסם במעשי הטוב, ונראה לו מעשה שכל תכונותיו יורו על היותו מעשה רע, ואין להכריע בו שהוא מעשה טוב אלא בדוחק רב מאד ובאפשרות רחוקה - צריך לפרש אותו כטוב, הואיל ויש צד אפשרות להיותו טוב, ואין מותר לחושדו...